

Відтворити свою епоху

Своїми враженнями **про творчість Геннадія Щипківського** з присутніми поділився Василь Полтавчук, кандидат філологічних наук, письменник, літературознавець, який був редактором кількох творів Г. П. Щипківського – роману «Лють» (2013), повісті «Щем» (2013), другого видання роману «Товтри» у трьох книгах (2013). Дмитро Шупта, поет, публіцист, заслужений працівник культури України, розповідаючи про багаторічну співпрацю у Спілці, наголосив на організаторських здібностях Геннадія Павловича, який очолював Одеську обласну організацію НСПУ протягом одинадцяти років.

Зачарував слухачів своїм емоційним виступом Володимир Сподарець, кандидат філологічних наук, доцент кафедри української філології Південноукраїнського національного педагогічного університету ім. К. Д. Ушинського, акцентувавши увагу на поезії, з якої починали автори презентованих видань. І для одного і для іншого поезія була своєрідним полігоном, на якому вони шліфували своє слово. В. Сподарець навів кілька цитат де ця майстерність була абсолютно очевидною – «Воском груші натерли джмелі у садку...» (Г. Щипківський), «Із груші впало котеня, а з стріхи тай горобеня: зустрілися очима» (В. Полтавчук). Але прийшов час, коли поезія стала їм затісною і вони перейшли до прози. Особливого успіху Г. Щипківський досяг у жанрі новел. Володимир Іванович захоплений тим, як артистично виписаний сюжет новели «Німа», які глибокі психологічні характеристики, неповторний авторський стиль з домінантою трагічної іронії. Усе це чарує і захоплює, а от кінцівка, на його думку, надто прямолінійна. Як приклад геніальної кінцівки Володимир Сподарець згадав новелу Григора Тютюнника «Кізонька». Саме вона кінцівка надає твору тієї якості, яку критики влучно називають «безодня простору».

Завітали на презентацію і художники. Сергій Савченко, заступник голови Одеської обласної організації НСХУ, заслужений художник України, підкреслив, що у романі «Товтри» влучно вмонтовані і є яскравими перлинними спалахами описи природи, які врівноважують своєю поетикою трагедійні ноти історичних подій. Автор роману має тонке відчуття природи, глибоке сприйняття світу, колориту українського життя, його пульсу та динаміки. Художник звернув увагу присутніх на виразність дизайну оформлення книжок Г. Щипківського, які експонувалися на книжковій виставці «Відтворити свою епоху» під час заходу. Авторка графічних робіт – Лариса Дем'янишина, українська художниця, член Національної спілки художників України та Творчого об'єднання митців Южного «Новація», голова Южненської міської організації ВУТ «Просвіта». Творча співпраця мисткині та письменника розпочалася в 2006 році з невеличкої книжечки поезій «Береги часу», а потім народилися збірка повістей «Перестиглий грім» (2008), трилогія «Товтри» – «Круговерть», «Директорія», «Млин» (2009), новели «Коралі» (2012), повісті «Щем» (2013), друге видання роману в трьох книгах «Товтри» (2013). Геннадій Павлович каже, що йому дуже легко працювати з Ларисою: «Вона чутливо та емоційно відчуває внутрішній світ автора, глибоко відчуває стержень роману, має рідкісний дар оформлювача, тому українські письменники дуже часто звертаються до неї для художнього оформлення своїх творів». У відповідь Лариса Семенівна подякувала авторові і поділилася своїми враженнями: «Іноді для того, щоб відтворити світ письменника, мені потрібно декілька раз перечитувати твір, проїнятися емоційним станом автора, генеруючи його у зовсім нове та самостійне творіння».

Збірка оповідань Василя Полтавчука «Іванові зяті» – це негласливо відгранені життєві історії, випадки, за якими людські долі з їхніми правдами і кривдами. Персонажі зображені у різноманітних життєвих ситуаціях – у болях і радощах буття, у випробовуваннях на вірність любові, ідеалам добра і людяності. Найбільшим критиком та дослідником творчості Василя Полтавчука був літературознавець Василь Фашенко, лауреат Шевченківської премії. У своїй передмові до збірки він писав: «І хоча В. Полтавчук не поет, а прозаїк, мені здається, що належить він до мудрої школи нашого Майстра, до школи тих митців, що дослухалися голосів життя людського, не кодуючи, не зашифровуючи символами природних емоцій людини і її борінь у сфері духу. Особистостей, створених неспішливим словом новеліста, інколи перейнятого елегійним смутком, чуєш і бачиш – у болях і радощах буття». До

презентованої збірки ввійшло 18 оповідань, останнє з яких – «Іванові зяті». Як відзначає у своїй рецензії Олена Мізінкіна, кандидат філологічних наук, старший викладач кафедри теорії літератури та компаративістики ОНУ ім. І. І. Мечникова: «Думаю, не випадково у заголовок винесено назву оповідання, що завершує збірку. «Іванові зяті» – про сучасність, про актуальні проблеми сьогодення. Оповідання порушують вічні теми добра і зла, людяного і нелюдського, миру і війни, батьків і дітей, села і міста, родини і соціуму. Переконана, твори Василя Полтавчука спонукають до роздумів, переосмислення вже усталеного; історії героїв – сентиментальні і реалістичні водночас – викликають неабиякі емоційні переживання, несподівані сентенції, торкають найпотаємніші і найвразливіші струни душі читача. Отже, запрошуємо у такий знайомий і близький, повчальний і людяний художній світ Василя Полтавчука!».

Збірку об'єднує тема сім'ї, продовження роду, домашнього затишку, укладу та звичаїв, того, на чому тримається суспільство. Олена Олексіївна зазначила, що Василь Григорович називає жінок «голубка», «ластівочка». Саме через образи птахів передано прагнення, сподівання, непрості долі жінок – героїнь оповідань. Про особливості моральних конфліктів у новелах В. Полтавчука розказала Ольга Подлісецька, кандидат філологічних наук, доцент тієї ж кафедри.

Слова вдячності висловила авторам Валентина Гайдаєнко, донька відомого письменника-мариніста Івана Гайдаєнка. Геннадій Щипківський був першим письменником, який отримав премію І.Гайдаєнка, а Василь Полтавчук у 2013 році за збірку оповідань «Іванові зяті», яка була видана за підтримки Одеської обласної державної адміністрації, став лауреатом цієї літературної премії.

Поетичним був виступ Олександра Птащенка, доктора фізико-математичних наук, професора, завідувача кафедри фізики твердого тіла та твердотільної електроніки на фізичному факультеті ОНУ ім. І.І.Мечникова.

У заключному слові митці: Геннадій Щипківський та Василь Полтавчук подякували присутнім.

Тетяна Іванова,
головний бібліотекар
відділу краєзнавства «Одесика»
ОННБ імені М. Горького.

(Публікується зі скороченням)